

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Skillet mellom stat og kirke i Wales i 1920 – kort fortalt

Andreas Henriksen Aarflot

Styreleder, Norsk Selskap for Kirkerett

Nestleder, juridisk avdeling, Kirkerådet

Timelærer i kirkerett, MF vitenskapelig høyskole

Bakgrunn skillet mellom stat og kirke i Wales

- Parliaments Act 1911
- Welsh Church Act 1914
- Suspensory Act 1914
- Welsh Church (Temporalities) Act 1919
- Ikrafttredelse 31. mars 1920

Kongelige utnevnelser

- ‘... no person shall, after the passing of this Act, be appointed or nominated by His Majesty or any person, by virtue of any existing right of patronage, to any ecclesiastical office in the Church in Wales’.
- «...ingen personer skal, etter vedtaket av denne lov, bli utnevnt eller nominert av Hans Majestet eller noen annen person, i henhold til noen eksisterende patronatrettigheter, til en kirkelig stilling i Church in Wales.»

Welsh Church Act 1914 s 1

Walisiske biskopers rolle i House of Lords

- ‘On and after the date of disestablishment no bishop of the Church in Wales shall as such be summoned to or be qualified to sit or vote as a Lord of Parliament’
- «Ingen biskop skal som sådan bli innkalt til eller være kvalifisert til å sitte eller stemme som en Lord of Parliament på og etter datoen for skillet mellom stat og kirke.»

Welsh Church Act 1914 s 2 (2)

Oppløsning av kirkelige rettssubjekter

- ‘On the date of disestablishment every cathedral and ecclesiastical corporation in the Church in Wales, whether sole or aggregate, shall be dissolved.’
- «På datoen for skillet mellom stat og kirke skal hver katedral og kirkelige korporasjon i Church in Wales, (...), bli oppløst.»

Welsh Church Act 1914 s 2 (1)

Kirkerettens status – Welsh Church Act s 2(1)

- ‘As from the date of disestablishment (...) the ecclesiastical law of the Church in Wales shall cease to exist as law.’
- «Fra datoen for skillet mellom stat og kirke vil kirkeretten til Church in Wales opphøre å eksistere som lov»

Kirkerettens status – Welsh Church Act s 3(2)

- ‘As from the same date the then existing ecclesiastical law and the then existing articles, doctrines, rites, rules, discipline, and ordinances of the Church of England shall, with and subject to such modification or alteration, if any, as after the passing of this Act may be duly made therein, according to the constitution and regulations for the time being of the Church in Wales, be binding on the members for the time being of the Church in Wales in the same manner as if they had mutually agreed to be so bound (...)’
- Den dagjeldende kirkeretten og dagjeldende artikler, doktriner, riter, regler, disiplin, og ordninger til Church of England skal, fra samme dato, med og avhengig av de endringer, om noen, som etter vedtaket av denne lov kan bli behørig vedtatt, i følge forfatningen og reglene til the Church in Wales, **bli bindende for medlemmene av Church in Wales på samme måte som om de i felleskap hadde blitt enige om å bli bundet på så måte (...)**

Kirkerettens status

- Fra *part of the law of the land* til lovfestet privatrettslig regulering (som om det var en kontrakt)

Synoder – Welsh Church Act s13(1)

- Ingenting i noen lov eller sedvane skal hindre biskopene, geistligheten og lekfolket i Church in Wales fra å avholde synoder eller velge representanter (...) som kan fastsette konstitusjoner og regler for generell ledelse og god styring av Church in Wales og dets eiendom og virksomhet, enten som et hele eller i henhold til bispedømmer, og fremtidig representasjon i en generalsynode eller bispedømmesynode eller lignende.

Kirkelig provinsialisering

- Erkebiskopen av Canterbury løste de fire bispedømmene i Wales fra Church of England, og de dannet sin egen provins. Dette var utelukkende en kirkelig prosess.

Kirkelige domstoler

- ‘As from the date of disestablishment ecclesiastical courts and persons in Wales and Monmouthshire shall cease to exercise any jurisdiction (...)’
- «Fra datoen for skillet mellom stat og kirke vil kirkelige domstoler og personer i Wales og Monmouthshire opphøre å ha noen jurisdiksjon (...)»

Kirkelige domstoler

- Loven åpner likevel for at Church in Wales sin konstitusjon og regler kan etablere kirkelige domstoler
- Ingen slike domstoler skal utøve noen tvangsjuristiksjon, og det er ingen ankemulighet til Hans Majestet i rådet.

R v Provincial Court of the Church in Wales, ex p Reverend Clifford Williams (1998) CO/2880/98.

- The Hight Court kom til at verdslige domstoler ikke hadde noen prøvingsrett over den kirkelige domstolens jurisdiksjon i disiplinærsaker.
- Domstolene i Church in Wales baserte sin myndighet på at medlemmene samtykket til å være bundet av dens medlemskap.

The vestiges of establishment (Statskirkelige rester)

- Gravplass – rett på gravplass i kirkegården
- Vigsler – vigselsmyndighet
- Kulturhistorisk verneverdige bygg

Disestablishment and disendowment

- Disendowment = kirkegodset ble gitt bort/omfordelt
- University of Wales, National Library of Wales, walisiske kommunestyre
- Representative body of the Church in Wales